

**SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ
ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME REHBERİ**

**HEM 302 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ
(İŞ SAĞLIĞI)**

ÖĞRENCİ TANITIM FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-01
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	13.04.2023
Revizyon No	Versiyon 1
Sayfa	2 / 28

ÖĞRENCİ BİLGİSİ

Adı ve Soyadı		Fotoğraf
Numarası		
İmzası		
Uygulama Yaptığı Bölüm/Birim		
Uygulama Tarihi		
Sorumlu Öğretim Elemanı		
Alan/Klinik Rehber		

İÇİNDEKİLER

- 1. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ SORUMLU ÖĞRETİM ELEMAN(LARI)**
- 2. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ İLKELERİ**
- 3. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ UYGULAMA HEDEFLERİ**
- 4. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI**
- 5. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ YÖNETİM PLANI**
- 6. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ TASARIMI**
- 7. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ DOKÜMAN LİSTESİ**
  - SBF-HB-FR-02 SAHA/SERVİS/KURUM TANITIM FORMU**
  - SBF-HB-FR-14 İŞ SAĞLIĞI DEĞERLENDİRME FORMU**
  - SBF-HB-FR-15 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ VAKA FORMU**
  - SBF-HB-FR-20 ÖĞRENCİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU**
  - SBF-HB-FR-29 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)**
  - SBF-HB-FR-32 HEMŞİRELİK BAKIM PLANI FORMU**
  - SBF-HB-LS-12 SAĞLIK EĞİTİMİ FORMU**
- 8. KAYNAKLAR**

1. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ SORUMLU ÖĞRETİM ELEMAN(LARI)

Doç. Dr. İlknur GÖL

Dr. Öğr. Üyesi Serap AÇIKGÖZ

Dr. Öğr. Üyesi Funda ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi Hilal ALTUNDAL DURU

2. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ İLKELERİ

- a) Öğrenci, Bölüm Başkanlığının bildirdiği uygulama programına tamamen uymak, istenilen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak gerçekleştirmek, uygulama yaptığı kurumlarda çalışan diğer ekip üyeleri ile profesyonel iletişim kurmak ve kurumlardaki bakım prosedürlerine hâkim olmak durumundadır.
- b) Öğrenci uygulama sürecinde bulunduğu kurumun çalışma ve güvenlik kurallarına uyma ve kullandığı araç-gereç-malzemeyi birim yetkilisinin (servis hemşiresi, klinik sorumlusu, eğitmen vb.) bilgisi dâhilinde ve özenle kullanmak zorundadır. Bu durumun yerine getirilmemesinden doğan her türlü sorumluluk öğrenciye ait olup, gerekli hallerde öğrenci hakkında Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.
- c) Öğrenci, uygulamaları uluslararası ve ulusal bildirgeler ve mevzuatta öngörülen mesleki, etik ve yasal yükümlülükler doğrultusunda gerçekleştirir.
- d) Öğrenci kendisi ve uygulama alanında bakım verdiği birey ve/veya aile için enfeksiyon riski oluşturmayacak hijyenik kurallara uymak zorundadır.
- e) Dönem içinde her öğrenci bir mesleki uygulama dersi için klinik uygulama rotasyonunda belirtilen özel ve kamu kurumlarında klinik uygulamaya devam etmek durumundadır.
- f) Öğrenci, uygulamalarını, dersin gerektirdiği bilgi ve beceriler doğrultusunda sorumlu öğretim elemanı veya öğretim elemanının olmadığı durumlarda ise ilgili birimin hemşiresi/sorumlusu denetiminde gerçekleştirir ve kaydeder. Öğretim elemanı ya da klinik hemşiresi olmadan, bağımsız olarak ilaç tedavisi yapamaz. Hastanın beden bütünlüğüne yönelik herhangi bir girişimsel işlem (intravenöz kateter yerleştirme vb.) uygulayamaz. Öğrenci, klinik sorumlu hemşiresi nezaret ve denetimi olmaksızın yazılı ya da sözel hekim istemi alamaz.
- g) Öğrenci uygulamalar sırasında hastanın mahremiyeti ya da gizliliğini ihlal eden herhangi bir eylemde bulunamaz, kişiye özel bilgileri ifşa edemez.
- h) Uygulama süresinin sonunda öğrenciler hazırladıkları **klinik uygulama değerlendirme dosyasını** belirlenen **formata uygun** olarak bir adet vesikalık fotoğrafları ile dersin sorumlu öğretim elemanına teslim etmek zorundadır.
- i) Öğrenciler, her bir dönem için belirlenen rotasyon programında, belirtilen takvime bağlı uygulama yerinde bulunacaklardır. Dersin sorumlu öğretim elemanı/servis sorumlusu/klinik rehber hemşirenin bilgisi olmadan **kesinlikle** görev yerinden ayrılmayacaklardır.
- j) Uygulama alanına geç gelen öğrencilerin imzası alınmayacaktır. **Tam gün devamsız kabul edilecektir.**
- k) Öğrenci uygulaması tamamlanmadan uygulama alanından ayrılamaz. Uygulama bitiş saati öncesinde uygulama alanını terk ettiği tespit edilen öğrenciler, o gün için **uygulama yapmamış** sayılıp devamsız kabul edilecektir.
- l) Uygulama alanlarında cep telefonu sessiz konumda olmalıdır. Acil durumlarda öğretim elemanının bilgisi dâhilinde telefon görüşmesi yapılabilecektir.
- m) Öğrencilerin uygulamaya **%80 oranında devamları** zorunludur. Devamsızlık haklarının aşılması durumunda telafi durumu olmaksızın doğrudan uygulamadan **başarısız** sayılacaktır ve **finale girme durumu olmadığından tekrar durumuna düşecektir.**
- n) Her öğrenci, uygulama yaptığı birimde teorik bilgi, uygulama becerisi, çalışma disiplini, performansı, iletişimi, kayıt tutması vb. yönlerden uygulama sorumlusu/yürütücüsü/alan rehberi tarafından değerlendirilir.
- o) Öğrenci, ders uygulama alanında öğrenci kimlik belgesini görünebilecek şekilde takmak zorundadır.
- p) Öğrenciler ders uygulamalarında üniforma/beyaz önlük giymek zorundadırlar. Öğrencinin giydiği kıyafet üniversite öğrencisine yakışacak temizlikte ve özende olmalıdır. Bunlar;
  - ✓ **Üniforma:** Bölümün ders uygulamasına yönelik üniforma düzeni aşağıda verilmiştir.
  - ✓ **Üniforma üstü:** Beyaz, hâkim yaka şeklinde, önden çıtıtlı, kısa kollu (dirsek hizasını geçmeyecek), üzerinde üç cep olacaktır. Altta iki yanlarda, sol üstte bir göğüs cebi olacaktır. Sol üst cebin üzerine üniversitenin amblemi dikilecektir.
  - ✓ **Üniforma altı:** Lacivert pantolon, bel yarım lastikli, düz paça ve cepsiz olacaktır. Pantolonun arka ve ön kısımlarında ütü izi dikiş ile belli olacaktır.
  - ✓ **Ayakkabı:** Siyah, lacivert, gri ya da beyaz renkte spor, topuksuz ve ortopedik özelliğe sahip olmalıdır. Terlik, bot, karışık renkli ayakkabı giyilmeyecektir.
  - ✓ **Hırka:** Gerekli duyulan hallerde öğrenciler formasının üzerine sade, desensiz, kapüşonsuz, sıfır yaka, penye/örgü lacivert, siyah ya da beyaz renkte hırka giyebileceklerdir.
  - ✓ **Beyaz Önlük:** Öğrenci dersin gereğine göre bazı eğitim alanlarında (psikiyatri kliniği, laboratuvar, okul, işyeri, ev vb.) beyaz önlük giymelidir.
  - ✓ **Baş Örtüsü:** Öğrenciler sade lacivert, sade beyaz ya da sade siyah renkte baş örtüsü ve aynı renkte bone kullanabileceklerdir.
  - ✓ Öğrenciler uygulamaları süresince; top küpe, alyans ve saat dışında herhangi bir takı takamaz.
  - ✓ Saçlar dağınık olmayacak şekilde ense hizasında topuz yapılacak olup, erkek öğrenciler temiz bıyık ve top sakal dışında sakal bırakamayacaklardır.
  - ✓ Tırnaklar kesinlikle kısa ve ojesiz olmalıdır.
- q) Öğrenci uygulama esnasında stres, kaygı ya da korkuya yol açan herhangi bir durumla karşılaştığında ya da fiziksel zarar gördüğünde, bu durumu öncelikle ilgili öğretim elemanına ve uygulama alanı sorumlu hemşiresine bildirerek olayı rapor eder.
- r) Saha/Klinik Uygulama Dersi İlkeleri, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Mesleki Alan Uygulama Yönergesi maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.
- s) Saha/Klinik Uygulama Dersi; 17 Haziran 2021 tarih ve 31524 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği'nin Uygulamalı ders, 14. Maddenin 4 nci ve 5 nci bendi kapsamında 3308 sayılı ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine uygun olarak öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası yaptırılarak uygulamalı ders rotasyon planı kapsamında yürütülür.

Okudum, anladım ve kabul ediyorum.

Öğrencinin Adı Soyadı:

İmza:

3. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ UYGULAMA HEDEFLERİ

1. hafta öğrenci uygulama alanına ilk defa geldiğinde oryante olması, ortamı tanıyabilmesi, kendisine verilen birey/aile/çocuk ile ilgili veri toplama, planlama, uygulama ile ilgili bakım sürecini başlatabilmesi hedeflenir. Aşağıda verilen hedeflere uygulama süreci boyunca ulaşması beklenir.

UYGULAMA DÖNEMİ	HAFTA	HEDEFLER
TARİH	2.-14. HAFTA	Uygulama biriminde hemşirelerin görev, yetki ve sorumluluklarını gözleyerek değerlendirme.
		Sağlık ekibinde doğrudan görev alarak hemşirelik süreci yaklaşımı ile koruyucu ve tedavi edici bakım verme.
		Birey, aile ve toplum gruplarına mesleki etik ilkeler ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül bakım verebilme ve sonuçlarını değerlendirme.
		Birey, aile ve toplum gruplarına sağlık eğitimi ve danışmanlık yapma.
		Birey, aile ve toplum gruplarına yönelik erken tanı çalışmalarına katılabilme, planlama, uygulama ve değerlendirme yapma.
		Uygulama biriminde çevreyi değerlendirme ve geliştirme etkinliklerine katılma.
		Yürüttüğü her türlü bakımda toplum kuruluşları ile işbirliği yapma.
		Öz değerlendirmesini yapıp bilgi kaynaklarına ulaşarak mevcut bilgi ve becerilerini pekiştirip geliştirme.
		Profesyonel hemşirelik bilgi ve becerilerini uygulama alanında bağımsız olarak uygulama.

4. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI

1. Halk sağlığı ile ilgili kavram ve kuramları tartışır.
2. Birey, aile ve toplumun sağlığını değerlendirir.
3. Birey, aile ve toplumun sağlığını koruyan girişimler planlar.
4. Birey, aile ve toplumun sağlığını koruyan girişimleri uygular.

5. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ YÖNETİM PLANI

Halk Sağlığı Hemşireliği dersinin uygulamasında öğrenciler; Çankırı İl Sağlık Müdürlüğüne ve müdürlüğe bağlı ASM'lerde, Toplum Sağlığı Merkezlerinde, Toplum Ruh Sağlığı Merkezinde, Verem Savaş Dispanserinde, Evde Sağlık Hizmetleri Biriminde, Huzurevinde, AFAD ve okullara uygulamaya çıkmaktadırlar.

6. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ TASARIMI

DERSİN ADI VE KODU: HEM302 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ				
HAFTALAR	KONULAR	ÖĞRENME ÇIKTILARI	ÖĞRENME ÇIKTILARINI KAZANDIRMA YÖNTEM ve MATERYALLERİ	ÖĞRENME ÇIKTILARINI ÖLÇME YÖNTEMİ
1. Hafta	a) Halk Sağlığı b) Halk Sağlığı Hemşireliği	<ul style="list-style-type: none"> Halk sağlığı kavramını tanımlar (ÖÇ1). Halk sağlığının ve halk sağlığı hemşireliğinin tarihsel gelişimi konusunda geçen kavramları tanımlar (ÖÇ1). Halk sağlığının ve halk sağlığı hemşireliğinin tarihsel gelişimi konusunda geçen olguları tanımlar (ÖÇ1). Halk sağlığı kavramının başlıca ilkelerini sıralar (ÖÇ1). Sağlık ve hastalık kavramlarını tanımlar (ÖÇ1). Sağlık ve hastalık tanımlarını tartışır (ÖÇ1). Halk sağlığını koruma düzeyleri arasındaki farklılıkları ayırt eder (ÖÇ1). Bireye, aileye, topluma sunulacak halk sağlığı hemşireliği hizmetlerinde bütüncül sağlık yaklaşımının önemini açıklar (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşireliğinin uygulama ve bakım alanlarını sıralar (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşiresinin bakım alanları doğrultusunda rollerini, sorumluluklarını ve işlevlerini tanımlar (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşiresinin sağlık sistemindeki rollerini etkileyen faktörleri sıralar (ÖÇ1). Klinik hemşirelik ve halk sağlığı hemşireliği arasındaki benzerlik ve farklılıkları ayırt eder (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşireliği uygulamalarında hemşirelik sürecinin basamaklarını ve özelliklerini tanımlar (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşireliği uygulamalarında hemşirelik sürecini kullanmanın önemini kavrar (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşireliğine ilişkin mevcut mevzuatları açıklar (ÖÇ1). Bireye, aileye, topluma hemşirelik hizmeti sunarken kullanacağı mevzuatı tanımlar (ÖÇ1). Halk sağlığı hemşirelerinin yasal hak ve sorumluluklarını açıklar (ÖÇ1).	Anlatım ¹ Soru-cevap Gösterip Yapma (Video Gösterimi)	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³

2. Hafta	<p>a) Temel Sağlık Hizmetleri b) Türkiye’de Sağlık Örgütlenmesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Temel sağlık hizmetlerinin tarihsel gelişimi konusunda geçen kavramları tanımlar (ÖÇ1). • Temel sağlık hizmetlerinin tarihsel gelişimi konusunda geçen olguları tanımlar (ÖÇ1). • Temel sağlık hizmetleri ile ilgili kavramları açıklar (ÖÇ1). • Halk sağlığı ve temel sağlık hizmetleri ile ilgili kavramları ilişkilendirir (ÖÇ1). • Geleneksel sağlık hizmetleri ile temel sağlık hizmetleri arasındaki farklılıkları ayırt eder (ÖÇ1). • Temel sağlık hizmetlerinin sunumunda sektörler arası iş birliğinin önemini kavrar (ÖÇ1). • Ülkemizdeki sağlık politikalarının tarihsel gelişimini tanımlar (ÖÇ1). • Ülkemizde uygulanan sağlık politikalarının özelliklerini dönemlerine göre tanımlar (ÖÇ1). • Ülkemizde sağlık örgütlenmesini sıralayabilir (ÖÇ1). • Sağlık örgütlenmesini bilmenin halk sağlığı hemşireliği açısından önemini kavrar (ÖÇ1). • Sağlık politikalarının halk sağlığı hemşireliği üzerindeki etkilerini açıklar (ÖÇ1). 	Anlatım ¹ Soru-cevap	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³
3. Hafta	a) Toplum Tanıma	<ul style="list-style-type: none"> • Toplum ve hedef kitle kavramının halk sağlığı hemşireliği uygulamaları bakımından önemini açıklar (ÖÇ1). • Toplum tanıma kavramını hemşirelik süreci bağlamında değerlendirmeyi tanımlar (ÖÇ1, ÖÇ2). • Toplumsal tanı koyma sürecini ve bileşenlerini ifade eder (ÖÇ1). • Toplumsal tanının halk sağlığı hemşireliği uygulamalarındaki yerini tartışır (ÖÇ1). • Toplumsal tanı koymak için edinilmesi gereken bilgi kaynaklarını sıralar (ÖÇ1, ÖÇ2). • Toplumsal tanı yöntemlerini tanımlar (ÖÇ1). • Toplum katılımı kavramının halk sağlığı hemşireliği uygulamalarındaki önemini fak eder (ÖÇ1). 	Anlatım ¹ Soru-cevap Tartışma	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³

a) Aile Sağlığı Hemşireliği
b) Evde Bakım Hemşireliği

- Aile kavramını tanımlar (ÖÇ1).
- Aile tiplerini bilir (ÖÇ1).
- Aile sağlığı kavramını tanımlar (ÖÇ1).
- Aile sağlığı ile ilgili kavramları açıklar (ÖÇ1).
- Aile sağlığına yönelik hizmetlerin özelliklerini açıklar (ÖÇ1, ÖÇ2).
- Aile sağlığını değerlendirmede ev ziyaretinin önemini kavrar (ÖÇ1).
- Etkili bir ev ziyareti için halk sağlığı hemşiresinin temel becerilerini tanımlar (ÖÇ1).
- Ev ziyareti aşamalarını tanımlar (ÖÇ1, ÖÇ2).
- Hemşirelik sürecini kullanarak ev ziyareti planlar (ÖÇ2).
- Birey ve ailesinin sağlık değerlendirmesini yapar (ÖÇ2).
- Halk sağlığı hemşiresinin aile sağlığı ile ilgili rollerini tartışır (ÖÇ1).
- Aile sağlığı hemşiresinin yasal sorumluluklarını tanımlar (ÖÇ1).
- Evde bakım hizmetleri ile ilgili kavramları açıklar (ÖÇ1).
- Evde bakım hizmetlerinin özelliklerini açıklar (ÖÇ1).
- Evde bakım hizmetlerinin organizasyon özelliklerini açıklar (ÖÇ1).
- Gereksinime göre evde bakım hizmetlerini planlar (ÖÇ2).
- Evde bakım uygulama örnekleri sunar (ÖÇ1, ÖÇ2).
- Hemşiresinin evde bakım ile ilgili rollerini tartışır (ÖÇ1).
- Evde bakım hemşiresinin yasal sorumluluklarını tanımlar (ÖÇ1).
- Evde bakım hemşireliğine ilişkin mevcut mevzuatlardaki görev, yetki ve sorumlulukları açıklar (ÖÇ1).

Anlatım¹
Soru-cevap
Gösterip Yapma
(Video Gösterimi)
Tartışma

Yazılı Ara Sınavlar
Yazılı Final Sınav
Saha Uygulama Değerlendirmesi³

- a) Sağlık Geliştirilmesi
b) Sağlık Eğitimi, İletişim ve Danışmanlık

- Halk sağlığı ve sağlığın geliştirilmesi ile ilgili kavramları ilişkilendirir (ÖÇ1).
- Sağlığı belirleyen faktörleri sıralar (ÖÇ1).
- Sağlığı koruma ve geliştirme arasındaki farkı açıklar (ÖÇ1).
- Sağlığın geliştirilmesi için öncelikleri belirler (ÖÇ2, ÖÇ3).
- Sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının önemini kavrar (ÖÇ1).
- Sağlığı koruma ve geliştirmede halk sağlığı hemşiresinin rol ve sorumluluklarını açıklar (ÖÇ1).
- İletişim kavramının insan ilişkilerindeki önemini tanımlar (ÖÇ1).
- İletişimi etkileyen faktörleri tanımlar (ÖÇ1).
- İletişim becerilerinin halk sağlığı hemşireliği hizmetlerinin etkili olmasında önemini fark eder (ÖÇ1).
- Birey ve aile gereksinimleri doğrultusunda danışmanlık yapar (ÖÇ2, ÖÇ3).
- Sağlık eğitimi ile ilgili kavramlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklar (ÖÇ1).
- Sağlık eğitimi yaklaşımlarını açıklar (ÖÇ1).
- Sağlık eğitimi etkileyen etmenleri açıklar (ÖÇ1).
- Sağlık eğitimi gereksinimlerini birey, aile ve toplum gereksinimleri doğrultusunda saptar (ÖÇ2, ÖÇ3).
- Sağlık eğitimi öğrenme-öğretme süreci doğrultusunda planlar (ÖÇ2, ÖÇ3).
- Sağlık eğitimi uygulama örnekleri sunar (ÖÇ1, ÖÇ2).
- Halk sağlığı hemşiresinin sağlık eğitimi ile ilgili rollerini tartışır (ÖÇ1, ÖÇ2).

Anlatım¹
Soru-cevap
Vaka Çalışması²
Tartışma

Yazılı Ara Sınavlar
Yazılı Final Sınav
Saha Uygulama Değerlendirmesi³

a) **Kültür ve Sağlık**
b) **Çevre Sağlığı**

- Kültür ve ilişkili kavramları tanımlar (ÖÇ1).
- Kültürün özelliklerini sıralar (ÖÇ1).
- Sağlık, hastalık ve kültür ilişkisini açıklar (ÖÇ1).
- Dünyada ve Türkiye’de birey, aile ve toplumun sağlığını etkileyen kültürel sorunları tartışır (ÖÇ1).
- Kültürel bakım kavramını tanımlar (ÖÇ1).
- Kültürlerarası hemşirelik kavramının halk sağlığı hemşireliği uygulamalarında kullanımının önemini açıklar (ÖÇ1).
- Halk sağlığı hemşireliğinde kullanılan kültürlerarası modellere örnek verir (ÖÇ1).
- Koruyucu sağlık hizmetlerinde sunulacak hemşirelik bakımını kültürel değerlere uygun vermenin önemini kavrar (ÖÇ1).
- Çevre kavramını oluşturan bileşenleri ifade eder (ÖÇ1).
- Toprak, su, hava, gürültü kirliliklerinin önemini kavrar (ÖÇ1).
- Birey, aile ve toplumu çevre sağlığı doğrultusunda değerlendirir (ÖÇ1, ÖÇ2).
- Çevre kirliliğinden kaynaklanacak insan ve toplum sağlığı üzerinde etkili olabilecek sorunları değerlendirir (ÖÇ1).
- Çevre ile ilgili alınması gereken önlemleri tanımlar (ÖÇ1).
- Çevre sağlığına ilişkin temel kavramları, ilke ve yöntemleri tanımlar (ÖÇ1).
- Çevre sağlığına ilişkin kavram ve ilkelerin önemini açıklar (ÖÇ1).
- Sağlık ve çevre arasındaki yakın ilişkinin farkına varır (ÖÇ1).
- Toplumun çevre sağlığı gereksinimlerini karşılamada sağlık disiplinleri, meslektaşları ve toplum liderleri ile iş birliği yapmanın önemini kavrar (ÖÇ1).
- Çevre sağlığını geliştirmede halk sağlığı hemşiresinin rollerini tanımlar (ÖÇ1).

Anlatım¹
Soru-cevap
Gösterip Yapma
(Video Gösterimi)
Vaka Çalışması²
Tartışma

Yazılı Ara Sınavlar
Yazılı Final Sınav
Saha Uygulama Değerlendirmesi³

a) Anne ve Çocuk Sağlığı

- Anne ve çocuk sağlığı hizmetlerini tanımlar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinin kapsamını tanımlar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığı hizmetleri ile ilişkili kavramları açıklar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinin önemini kavrar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığının iyileştirilmesine yönelik ulusal hedefleri tanımlar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığına ilişkin sağlık göstergelerini tanımlar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığı etkileyen faktörleri örneklendirir (ÖÇ1).
- Anne ölümlerinin nedenlerini tartışır (ÖÇ1).
- Gebelik izlemlerini ve sıklıklarını bilir (ÖÇ1).
- Bebek ve çocuk izlemlerini ve sıklıklarını tanımlar (ÖÇ2).
- Anne ve çocuk sağlığında belirleyici olan muayene yöntemlerini tanımlar (ÖÇ1).
- Gebelikte ve bebeklik döneminde beslenmenin önemini kavrar (ÖÇ1).
- Gebelikte ve bebeklik döneminde verilecek bağışıklama hizmetlerini açıklar (ÖÇ1).
- Aile planlamasını tanımlar (ÖÇ1).
- Aile planlaması yöntemlerini bilir (ÖÇ2).
- Aile planlaması hizmetlerinde halk sağlığı hemşiresinin danışmanlık rolünün önemini kavrar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığına yönelik ulusal düzeyde yürütülen sağlık programlarını tanımlar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığına yönelik ulusal düzeyde yürütülen sağlık programlarında hemşirenin rolünü tanımlar (ÖÇ1).
- Anne ve çocuk sağlığına yönelik hizmetlerde halk sağlığı hemşiresinin yasal sorumluluklarını açıklar (ÖÇ1).

Anlatım¹
Soru-cevap
Gösterip Yapma
(Video Gösterimi)
Vaka Çalışması²
Tartışma

Yazılı Ara Sınavlar
Yazılı Final Sınav
Saha Uygulama Değerlendirmesi³

8. Hafta	<p>a) Okul Sağlığı Hemşireliği</p>	<ul style="list-style-type: none"> Okul sağlığı hemşireliğine ilişkin temel kavramları, ilke ve yöntemleri tanımlar (ÖÇ1). Sağlıklı okul ve çevresinin özelliklerini tanımlar (ÖÇ1, ÖÇ2). Okul sağlığı hizmetlerinin önemini kavrar (ÖÇ1, ÖÇ2). Okul sağlığı hemşireliğine ilişkin kavram ve ilkelerin önemini açıklar (ÖÇ1, ÖÇ2). Okul sağlığı hemşireliğinin temel felsefesini yorumlar (ÖÇ1, ÖÇ2). Okul sağlığı hemşiresinin rollerini ve sorumluluklarını tanımlar (ÖÇ1, ÖÇ2). Okul toplumunun öncelikli sağlık sorunlarını ve risk faktörlerini tanımlar (ÖÇ1, ÖÇ2). Okul toplumunun sağlık risklerini azaltan öneriler geliştirir (ÖÇ2, ÖÇ3). Okul çocuğunun fizyolojik, psikolojik, sosyal gereksinim ve sorunlarına yönelik hemşirelik sürecini uygular (ÖÇ3, ÖÇ4). Bireyin, ailenin ve okul toplumunun sağlığını geliştirme ve korumada sağlık eğitim programı oluşturur (ÖÇ3). Okul çocuğu, ailesi ve okul çalışanlarına yönelik danışmanlık konularını belirler (ÖÇ2). Okul sağlığı hemşireliğinde yapılan uygulamaları tanımlar (ÖÇ2, ÖÇ3). 	<p>Anlatım¹ Soru-cevap Gösterip Yapma (Video Gösterimi) Vaka Çalışması² Tartışma</p>	<p>Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi³</p>
9. Hafta	<p>a) Adolesan Sağlığı</p>	<ul style="list-style-type: none"> Adolesan dönemi tanımlar (ÖÇ1). Adolesan sağlığı konusunda geçen kavramları tanımlar (ÖÇ1). Adolesan sağlığı üzerinde etkili faktörleri açıklar (ÖÇ2). Adolesan döneme özgü temel sorunları tartışır (ÖÇ2). Adolesanlara verilecek koruyucu sağlık hizmetlerinin önemini kavrar (ÖÇ2, ÖÇ3). Adolesanlara verilmesi gereken koruyucu sağlık hizmetleri açıklar (ÖÇ2). Adolesanın gereksinimi doğrultusunda hemşirelik sürecini uygular (ÖÇ3, ÖÇ4). Adolesanın gereksinimi doğrultusunda sağlık eğitimi planlar (ÖÇ3, ÖÇ4). 	<p>Anlatım¹ Soru-cevap Gösterip Yapma (Video Gösterimi) Vaka Çalışması² Tartışma</p>	<p>Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi³</p>
10. Hafta	<p>a) Yetişkin ve Yaşlı Sağlığı</p>	<ul style="list-style-type: none"> Yetişkin ve yaşlı sağlığı ile ilgili kavramları tanımlar (ÖÇ1). Toplumsal değişimler ve yaşlanan toplumun ortaya çıkardığı gereksinimleri anlayabilir (ÖÇ1). Yetişkin ve yaşlı bireyin sağlığını etkileyen biyo-psiko-sosyal değişiklikleri açıklar (ÖÇ1, ÖÇ2). Çok yönlü geriatik değerlendirmenin önemini kavrar (ÖÇ2, ÖÇ3). Yetişkin ve yaşlı birey için sağlığı koruyucu ve geliştirici yaklaşımları tanımlar (ÖÇ2, ÖÇ3). Yetişkin ve yaşlı bireyin sağlık eğitimi gereksinimlerini birey, aile ve toplum gereksinimleri doğrultusunda saptayabilir (ÖÇ3, ÖÇ4). Yetişkin ve yaşlı bireyin bakımını planlayabilir (ÖÇ3, ÖÇ4). 	<p>Anlatım¹ Soru-cevap Gösterip Yapma (Video Gösterimi) Vaka Çalışması² Tartışma</p>	<p>Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi³</p>

11. Hafta	b) Bağışıklama Hizmetleri	<ul style="list-style-type: none"> Bağışıklama ile ilgili kavramları tanımlar (ÖÇ1). Aşıları sınıflayabilir (ÖÇ2). Aşıları uygulama yerlerini tanımlar (ÖÇ2, ÖÇ3). Aşıların endikasyon, kontrendikasyon ve yan etkilerini tanımlar (ÖÇ1). Çocukluk dönemi aşı takvimini tanımlar (ÖÇ2, ÖÇ3). Kuralına göre aşı yapmanın önemini kavrar (ÖÇ3). Soğuk zincirin önemini kavrar (ÖÇ1). Bağışıklama hizmetlerinde halk sağlığı hemşiresinin rollerini tanımlar (ÖÇ2). 	Anlatım ¹ Soru-cevap Gösterip Yapma (Video Gösterimi)	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³
12. Hafta	a) Toplum Ruh Sağlığı b) İş Sağlığı ve Hemşireliği	<ul style="list-style-type: none"> Toplum ruh sağlığı ve ilişkili kavramları açıklar (ÖÇ1). Temel sağlık hizmetleri bağlamında toplum ruh sağlığını koruma ve geliştirme uygulamalarının önemini tanımlar (ÖÇ1, ÖÇ2). Toplum ruh sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik hizmetlerde halk sağlığı hemşiresinin rol ve görevlerini tanımlar (ÖÇ2, ÖÇ3). Birey, aile ve topluma bakım verirken toplum ruh sağlığına özgü bilgi ve becerileri kullanarak hemşirelik sürecini uygular (ÖÇ3, ÖÇ4). İş ile ilişkili kavramları tanımlar (ÖÇ1). İş ve sağlık arasındaki ilişkiyi tartışır (ÖÇ1). İş sağlığının ve iş sağlığı hemşireliğinin tarihsel gelişimi konusunda geçen kavramları tanımlar (ÖÇ1). İş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilişkili kavramları tanımlar (ÖÇ1). İş kazalarını önlemede halk sağlığı müdahalelerinin önemini kavrar (ÖÇ1). İşçi ve çalışanlara özgü sağlık risklerine ve sorunlarına yönelik primer, sekonder ve tersiyer koruma önlemlerini tanımlar (ÖÇ3, ÖÇ4). İşçi ve çalışanların gereksinimleri doğrultusunda sağlık eğitimleri planlar (ÖÇ3, ÖÇ4). İş sağlığı ve iş sağlığı hemşireliği ile ilgili mevzuatları tanımlar (ÖÇ1). 	Anlatım ¹ Soru-cevap Gösterip Yapma (Video Gösterimi) Vaka Çalışması ² Tartışma	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³

13. Hafta	<p>a) Epidemiyolojinin Halk Sağlığı Hemşireliğinde Kullanımı</p> <p>b) Enfeksiyon Hastalıklarının Önlenmesi ve Kontrolü</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Epidemiyolojinin tanımını açıklar (ÖÇ1). • Epidemiyolojik yöntemleri tanımlar (ÖÇ1). • Epidemiyolojik yöntemlerin yararını tartışır (ÖÇ1). • Epidemiyolojik yöntemlerin nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağını ifade eder (ÖÇ1). • Epidemiyolojik araştırma yöntemlerinin ışığında yapılmış çalışmalarını tartışır (ÖÇ1). • Toplum sağlığını etkileyen etmenlerin etken-çevre-insan özelliklerine göre neden-sonuç ilişkisini açıklayan epidemiyolojik araştırma yöntemlerini tanımlar (ÖÇ1). • Epidemiyolojik araştırma sonuçlarını yorumlar (ÖÇ1). • Enfeksiyon hastalıkları ile ilişkili kavramları tanımlar (ÖÇ1). • Enfeksiyon zinciri aşamalarını sıralar (ÖÇ1). • Enfeksiyon hastalıkları bildirim sisteminin önemini kavrar (ÖÇ1). • Bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkmaması için bireye ve çevreye yönelik alınabilecek önlemleri açıklar (ÖÇ1). • Bulaşıcı hastalık ortaya çıktıktan sonra alınabilecek korunma önlemlerini sıralar (ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4). • Halk sağlığı hemşiresinin bulaşıcı hastalıkların önlenmesindeki rollerini tartışır (ÖÇ2, ÖÇ3). • Bulaşıcı hastalıklarla ilişki hizmetlerinde halk sağlığı hemşiresinin yasal sorumluluklarını tanımlar (ÖÇ1). 	Anlatım ¹ Soru-cevap	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³
14. Hafta	a) Küreselleşme ve Sağlık	<ul style="list-style-type: none"> • Küreselleşme ve ilişkili kavramları tanımlar (ÖÇ1). • Küreselleşme ve sağlık arasındaki ilişkiyi açıklar (ÖÇ1). • Küreselleşmenin sağlık üzerindeki etkisini ifade eder (ÖÇ1). • Küreselleşmenin sağlık hizmetlerine yansımalarını tartışır (ÖÇ1). • Uluslararası sağlık ve ilişkili kavramları tanımlar (ÖÇ1). • Uluslararası sağlığı düzenlemede etkili sağlık kuruluşlarını tanımlar (ÖÇ1). 	Anlatım ¹ Soru-cevap	Yazılı Ara Sınavlar Yazılı Final Sınav Saha Uygulama Değerlendirmesi ³
15. HAFTA FİNAL SINAVI				

¹: **ANLATIM:** Konu anlatımları PPT sunumu şeklinde yapılacaktır. PPT sunumları konu anlatımından bir hafta önce ALMS sistemine yüklenecek öğrencinin derse hazır olması istenecektir.

²: **VAKA ÇALIŞMASI:** Konuya uygun vaka örneğinin tartışılması.

³: **SAHA UYGULAMA DEĞERLENDİRMESİ:** Öğrenciden her klinik rotasyon sonunda 1 adet bakım planı/rapor istenecektir. Bakım planının klinik uygulama rehberinde yer alan veri toplama ve bakım planı hazırlama taslağına uygun olması istenecektir. Halk Sağlığı Hemşireliği Saha/Klinik Uygulama Dersi Öğrenci Değerlendirme Formu'nda yer alan basamaklara yönelik değerlendirilme yapılacak ve uygulama puanı oluşturulacaktır. Değerlendirme Formundan 60 puan alınmaması durumunda öğrenci klinik uygulamadan başarısız sayılacaktır. Klinik uygulama puanının yılsonu başarı puanına etkisi %40'dir.

7. SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ DOKÜMAN LİSTESİ

Bu klinik uygulama dersi kapsamında aşağıdaki işaretli dokümanlar kullanılacaktır.

- SBF-HB-FR-02 SAHA/SERVİS/KURUM TANITIM FORMU**
- SBF-HB-FR-14 İŞ SAĞLIĞI DEĞERLENDİRME FORMU**
- SBF-HB-FR-15 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ VAKA FORMU**
- SBF-HB-FR-20 ÖĞRENCİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU**
- SBF-HB-FR-29 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)**
- SBF-HB-FR-32 HEMŞİRELİK BAKIM PLANI FORMU**
- SBF-HB-FR-45 SAĞLIK EĞİTİMİ FORMU**

SAHA/SERVİS/KURUM TANITIM FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-02
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	13.04.2023
Revizyon No	Versiyon 1
Sayfa	17 / 28

SAHA / SERVİS / KURUMUN TANITIMI

Saha/Servis/Kurumun Adı		
Servis tanıtımı	Servis oda sayısı	
	Servis yatak sayısı	
	Hemşire sayısı	
	Hemşirelerin eğitim ve deneyimi	
	Hemşirelerin varsa sertifika durumu	
Kurum tanıtımı	Oda sayısı	
	Çalışanların eğitim ve deneyimi	
	Çalışanların varsa sertifika durumu	
Kurum afet planını inceleyiniz. Yapılan çalışmalar ve tatbikatlar nelerdir? Yazınız		

İŞ SAĞLIĞI DEĞERLENDİRME FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-14
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	13.04.2023
Revizyon No	Versiyon 1
Sayfa	18 / 28

İŞ SAĞLIĞI UYGULAMASI GÖZLEM FORMU

İş yeri adı		
İş kolu nedir?		
İş yerinin çalışma saatleri nasıldır?		
İş yerinde çalışan ortalama işçi sayısını hesaplayınız.	Kadın çalışan sayısı	
	Erkek çalışan sayısı	
İş yerinin sahip olduğu kalite belgesi var mı?		
İş sağlığı ekibini tanıttınız		
İş yerinde görev yapan hekim-hemşire var mı? Varsa sayısı nedir?		
Gözlemlediğiniz iş kazası riskleri nelerdir?	☐ Sıcaklık ☐ Radyasyon ☐ Kimyasal etkenler ☐ Soğuk maruziyeti ☐ Vibrasyon (titreşim) ☐ Gazlar ☐ Gürültü ☐ Sulu, nemli ortam ☐ Aydınlatma ☐ Toz ☐ Basınç ☐ Diğer:	
İş yerinde en sık meydana gelen kaza türleri nelerdir?		
İş yerinde en çok görülen meslek hastalıkları nelerdir?		
İşçilerin sağlık birimine/revire başvurma nedenleri nelerdir?		

İŞ YERİNDE İŞÇİYE VE ÇEVREYE YÖNELİK ALINAN KORUMA ÖNLEMLERİ

İş yerinde işçiye ait korunma önlemleri nelerdir?	☐ İş elbisesi ☐ Çizme ☐ Ayakkabı ☐ Eldiven ☐ Önlük ☐ Maske ☐ Gözlük ☐ Derinin korunması
İş yerinde çevreye ait korunma önlemleri	☐ Kullanılan zararlı maddenin değiştirilmesi ☐ Kapalı çalışma yöntemi ☐ Ayırma (tecrit) ☐ Yerel havalandırma ☐ Genel havalandırma ☐ Nemli-ıslak çalışma yöntemi ☐ Sürekli temizlik ve bakım
İş yerinde tıbbi korunma önlemleri nelerdir?	☐ İşe giriş tıbbi muayeneleri ☐ Aralıklı tıbbi kontrol muayeneleri ☐ Hastalık muayeneleri ve hastalık sonu muayeneleri ☐ Eğitim ve uyarma

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ VAKA FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-14
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	13.04.2023
Revizyon No	Versiyon 1
Sayfa	19 / 28

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ VAKA SUNUM PLANI

Hemşirelik süreci geliştirmek üzere seçtiğiniz iki bireyden birisi için aşağıdaki adımlar doğrultusunda vaka sunumu hazırlayınız. Vakalar halk sağlığı hemşireliği uygulama birimleri çerçevesinde planlanmalıdır. İkinci basamak ya da üçüncü basamak sağlık hizmeti veren kurumlarda tedavi gören bireyler için planlanmamalıdır.

- ✓ Vakaya ait sağlık öyküsünü yazınız.
- ✓ Vakanın özgeçmişi ve soy geçmişindeki önemli bulguları belirtiniz.
- ✓ Vakanın öncelikli sağlıklı sorunu/tanısı varsa kısaca anlatınız.
- ✓ Vakanın daha önce çalıştığı kurum varsa bilgi veriniz.
- ✓ Vakaya ait (varsa) özel bulguları açıklayınız.
- ✓ Vakanın sistem muayenesi bulgularını yazınız.
- ✓ Hemşirelik tanılarını belirleyiniz
- ✓ Hemşirelik süreci geliştiriniz.
- ✓ Vakada hemşirelik tanılarının, girişimlerinin belirlenmesi, uygulanmasında yararlandığınız bilimsel kaynakları ödevinize ekleyiniz.
- ✓ Vaka ile ilgili hemşirelik süreci (tanı, semptom, bulgular, hemşirelik tanısı, girişimler) konusunda arkadaşlarınız için uyarıcı en az 5 soru hazırlayınız. Beyin fırtınası uygulayınız.

ÖĞRENCİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-20
Yayın Tarihi	13.04.2023
Revizyon Tarihi	-
Revizyon No	Versiyon 0
Sayfa	20 / 28

KLİNİK UYGULAMA ÖĞRENCİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU*

Tarih		
Uygulama Birimi		
Süpervizör Adı Soyadı		
UYGULAMA HEDEFLERİ		
Klinik uygulama sonunda uygulama hedeflerine ne kadar ulaştığımızı işaretleyiniz (X)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	
KLİNİK UYGULAMADA KAZANILAN HEMŞİRELİK BECERİLERİ		
Klinik uygulamada kazandığımız hemşirelik becerilerini belirtiniz		
Bu klinik uygulamadan öğrendiğiniz ve daha önce bilmediğiniz en önemli şey	Bireye ilişkin:	
	Sağlık ekibine/kuruma ilişkin:	
	Kendinize ilişkin:	
BAKIMA YÖNELİK DEĞERLENDİRME		
Bireye bakım verirken hissettiğiniz duygu ve düşüncelerinizi yazınız		
Birey ile kurmuş olduğunuz terapötik ilişkiyi değerlendiriniz		
Uyguladığınız hemşirelik bakım sürecine ilişkin çalışmanızı değerlendiriniz		
KLİNİK UYGULAMADA EKSİK BULUNAN YÖNLER		
Klinik uygulamada eksik bulduğunuz yönlerinizi (teori, uygulama, iletişim, vb.) yazınız		
KLİNİK UYGULAMA YERİNİN “KLİNİK UYGULAMA EĞİTİMİ” AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ		
Klinik uygulama ortamının “Klinik Uygulama Eğitimi” açısından;	Size göre en güçlü yanı:	
	Size göre en zayıf yanı:	
	Size göre yarattığı fırsat:	

*“Klinik Uygulama”, Halk Sağlığı Hemşireliği için “Saha Uygulaması”dır.

ÖĞRENCİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-20
Yayın Tarihi	13.04.2023
Revizyon Tarihi	-
Revizyon No	Versiyon 0
Sayfa	21 / 28

KLİNİK SÜPERVİZÖRÜN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Bu bölüm öğrenci tarafından doldurulacaktır. Lütfen aşağıdaki maddeleri değerlendirme kriterlerine göre değerlendirip ilgili alanı (X) ile işaretleyiniz.

Değerlendirme Kriterleri:

1: Hiç katılmıyorum 2: Katılmıyorum 3: Kısmen katılıyorum 4: Katılıyorum 5: Tamamen katılıyorum

	1	2	3	4	5
İletişim becerileri yeterliydi.					
Bilgisi klinik eğitimim için yeterliydi.					
Becerileri klinik eğitimim için yeterliydi.					
Klinik ortamı eğitimime uygun olarak organize etti.					
Klinik eğitimim için gereken zamanı ayırdı.					
Belirlenen haftalık eğitim programını uyguladı.					
Klinik eğitimimi öğrenme hedeflerime uyarladı.					
Olgu tartışması için yeterli olanak sağladı.					
Mesleki yaşamım için rol model oluşturdu.					

**"Klinik", Halk Sağlığı Hemşireliği için "Saha" dır.

**HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK
UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ
DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)**

Doküman No	SBF-HB-FR-29
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	11.10.2024
Revizyon No	Versiyon 2
Sayfa	22 / 28

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)

Öğrencinin Adı Soyadı: Numarası:	Öğretim Elemanının Adı Soyadı: Alan/Klinik Rehberin Adı Soyadı:
-------------------------------------	--

A. GENEL BECERİLER

Değerlendirme Kriterleri	0 puan	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan	Öğretim Elemanı Puanı	Alan/ Klinik Rehber* Puanı
İletişim								
Hasta/sağlıklı birey ve aileler ile terapötik iletişim kurar.	İletişim kurmamıştır.	İletişimi başlatmıştır (Selamlaşma, kendini tanıtmaya ve rolü hakkında bilgilendirme).	Basit ve genel ifadelerle iletişimi devam ettirmiştir.	Sözlü ve sözsüz iletişim tekniklerini kullanarak iletişimi devam ettirmiştir.	Empatik iletişim becerilerini kullanarak duygu, düşünce ve davranışları değerlendirmiştir.	Terapötik iletişimi başlatmış, sürdürmüş ve sonlandırmıştır.		
Öğretim üye/elemanı, grup arkadaşları ve sağlık ekibi üyeleri ile profesyonel iletişim kurar.	İletişim kurmamıştır.	İletişimi başlatmıştır (Selamlaşma, kendini tanıtmaya ve rolü hakkında bilgilendirme).	Basit ve genel ifadelerle iletişimi devam ettirmiştir.	Sözlü ve sözsüz iletişim tekniklerini kullanarak iletişimi devam ettirmiştir.	Empatik iletişim becerilerini kullanarak duygu, düşünce ve davranışları değerlendirmiştir.	Profesyonel iletişim kurmuştur.		
Eğitim								
Hasta/sağlıklı birey ve ailenin gereksinimlerine göre eğitim/egitimler planlar, uygular ve değerlendirir.	Herhangi bir eğitim planlamamıştır.	Eğitim planlamıştır.	Eğitim planlamış ve uygulamıştır.	Eğitim planlamış, uygulamış ve değerlendirmiştir.	-	-		
Eğitimde etkili materyal, öğretim yöntem ve tekniklerini kullanır.	Eğitime yönelik herhangi bir materyal yoktur, herhangi bir öğretim yöntemi ve teknik kullanmamıştır.	Eğitime yönelik materyal planlamıştır.	Eğitime yönelik materyali hazırlamış, öğretim yöntemi ve teknikleri belirlemiştir.	Eğitimde etkili materyal, öğretim yöntemi ve tekniklerini kullanmıştır.	-	-		
Araştırma								
Ulusal/uluslararası düzeyde bilimsel bilgilere ulaşır ve hemşirelik sürecinde kullanır.	Bilimsel bilgiye ulaşmamıştır.	Bilimsel bilgiye ulaşmıştır.	Bilimsel bilgilere ulaşmıştır ve hemşirelik sürecinde kullanmıştır.	-	-	-		
Mesleğe yönelik yenilikleri, gelişmeleri takip eder ve mesleki uygulamalarına yansıtır.	Mesleğe yönelik yenilikleri ve gelişmeleri takip etmemiştir.	Mesleğe yönelik yenilikleri ve gelişmeleri takip etmiştir.	Mesleğe yönelik yenilikleri ve gelişmeleri takip etmiştir ve mesleki uygulamalarına yansıtmıştır.	-	-	-		
Profesyonel Davranışlar								
Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi (ÇAKÜ SBF) "Mesleki Alan Uygulama Yönergesi" sine uygun davranır.	Yönergeye uygun davranmamıştır.	Yönerge maddelerine kısmen uygun davranmıştır.	Yönerge maddelerinin çoğunluğuna uygun davranmıştır.	Yönerge maddelerinin tamamına uygun davranmıştır.	-	-		
Mesleki uygulamalarında "Hemşirelikte Etik Kodları"na uygun davranır.	Etik kodlara uygun davranmamıştır.	Etik kodlara kısmen uygun davranmıştır.	Etik kodların çoğunluğuna uygun davranmıştır.	Etik kodların tamamına uygun davranmıştır.	-	-		
Klinik/uygulama süreçlerinde problem çözme becerilerini kullanır.	Problem çözme süreçlerini kullanmamıştır.	Problemin farkına varmıştır, onu sınırlamıştır, çözüm ile ilgili bilgi toplamıştır.	Problemin çözümü için uygun araçları hazırlamıştır ve organize etmiştir.	Problem çözüm yollarını uygulamıştır.	Uygulamanın sonucunu değerlendirmiştir.	-		

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)

Doküman No	SBF-HB-FR-29
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	11.10.2024
Revizyon No	Versiyon 2
Sayfa	23 / 28

B. ALANA ÖZGÜ BECERİLER								
Hemşirelik Uygulaması								
İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin veri toplama ve değerlendirme	İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin veri toplamamıştır	İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin eksik veri toplamıştır	İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin veri toplamıştır	İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin veri toplamış, eksik değerlendirme yapmıştır	İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin veri toplamış ve bunları değerlendirmiştir	İşyerinin yapısı ve yürütülen sağlık hizmetlerine ilişkin ayrıntılı veri toplamış ve değerlendirmiştir		
İşyeri sağlık hizmetlerine yönelik uygulamalara katılma	İşyeri sağlık hizmetlerinin hiçbirine katılmamıştır.	İşyeri sağlık hizmetlerinden işe alım muayenesi sonuçlarını incelemiş, ancak işe özgü sağlık taramalarını incelememiş, işyeri risklerini değerlendirmem iş, sağlık eğitimi planlamamıştır.	İşyeri sağlık hizmetlerinden işe alım muayenesi sonuçlarını ve işe özgü sağlık taramalarını incelemiş, ancak işyeri risklerini değerlendirmem iş, sağlık eğitimi planlamamıştır.	İşyeri sağlık hizmetlerinden işe alım muayenesi sonuçlarını ve işe özgü sağlık taramalarını incelemiş, işyeri risklerini değerlendirmiş, ancak sağlık eğitimi planlamamıştır.	İşyeri sağlık hizmetlerinden işe alım muayenesi sonuçlarını ve işe özgü sağlık taramalarını incelemiş, işyeri risklerini değerlendirmiş, sağlık eğitimi planlamıştı, ancak sağlık eğitimi uygulamamıştır.	İşyeri sağlık hizmetlerinin tamamına katılmıştır.		
İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları inceleme ve doldurma	İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları incelememiştir	İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları eksik incelemiştir	İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları eksik incelemiş ve eksik doldurmuştur	İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları incelemiş ve eksik doldurmuştur	İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları incelemiş ve doldurmuştur	İşyerinde işçilerin sağlık bilgilerine özgü geliştirilen formları ayrıntılı olarak incelemiş ve doldurmuştur		
Sağlık Eğitimi ve Araştırma								
Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimlerini belirleme	Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimlerini belirlememiştir	Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimlerini eksik belirlemiştir	Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimlerini sadece görüşme yolu ile belirlemiştir	Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimlerini ayrıntılı olarak belirlemiştir	-	-		
Sağlık eğitimi planlama-uygulama	Sağlık eğitimi planlamamış ve uygulamamıştır	Sağlık eğitimi eksik planlamış	Sağlık eğitimi eksik uygulamıştır	Sağlık eğitimi planlamış ve uygulamıştır	-	-		
Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları kullanabilme	Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları belirlememiştir	Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları eksik olarak belirlememiştir	Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları belirlemiş fakat kullanmamıştır	Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları belirlemiş ve kullanmıştır	-	-		
Sağlık eğitimi için materyal geliştirme	Sağlık eğitimi için materyal geliştirmemiştir	Sağlık eğitimi için uygun olmayan materyal geliştirmiştir	Sağlık eğitimi için materyal geliştirmiştir fakat yeterli düzeyde değildir	Sağlık eğitimi için materyal geliştirmiştir	-	-		
Çalıştığı alanla ilgili literatür tarama ve özetleme	Çalıştığı alanla ilgili literatür tarama ve özetleme yapmamıştır	Çalıştığı alanla ilgili literatür sınırlı düzeyde tarama yapmıştır	Çalıştığı alanla ilgili literatür sınırlı düzeyde tarama ve özetleme yapmıştır	Çalıştığı alanla ilgili literatür tarama ve özetleme yapmıştır	-	-		
Hemşirelik Süreci								
Verileri toplama ve hemşirelik tanısını belirleme	Veri toplamamış ve hemşirelik tanısı belirlememiştir	Eksik ve/veya hemşirelik tanısı ile ilgili olmayan veriler toplamıştır	Eksiksiz veri toplamıştır	Toplanan verilere uygun hemşirelik tanısı belirlemiştir	Toplanan verilere ve NANDA'ya uygun hemşirelik tanısı belirlemiştir	Verilere uygun, öncelik sırası gözetilerek ve NANDA'ya uygun hemşirelik tanısı belirlemiştir		
Hemşirelik tanısına uygun amaç belirleme	Hiçbir amaç belirlememiştir.	Amaç belirlememiştir.	Hemşirelik tanısına özgü amaç belirlemiştir	Gerçekçi amaç belirlemiştir.	Bakım verdiği birey/aile merkezli ve ihtiyaca yönelik amaç belirlemiştir.	Bakım verdiği birey/aile merkezli, ihtiyaca yönelik ve gerçekçi/ulaşılabilir amaç belirlemiştir.		

HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)

Doküman No	SBF-HB-FR-29
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	11.10.2024
Revizyon No	Versiyon 2
Sayfa	24 / 28

						bilir amaç belirlemiştir.		
Hemşirelik tanılarına özgü gerekli hemşirelik girişimlerini planlama	Hemşirelik tanısına özgü girişim planlamıştır	Hemşirelik tanısına özgü girişim planlamıştır.	Planlanan girişimin hedeflerini/ Çıktılarını/ Sonuçlarını belirtmiştir.	Hedefleri/ Çıktıları/sonuçları birey veya aile odaklı girişimler planlamıştır.	Taniya özgü girişimi problemlerin öncelik sırasına göre planlamıştır.	Hemşirelik tanısına özgü, hedefleri/çıktıları/sonuçları birey veya aile odaklı ve problemlerin öncelik sırasına göre girişim planlamıştır.		
Bakım için gerekli hemşirelik girişimlerini uygulama	Herhangi bir hemşirelik girişimi uygulamamıştır	En az bir hemşirelik girişimi uygulamıştır	Hemşirelik tanısına özgü girişim uygulamıştır	Hemşirelik tanısına özgü ve önem sırasına göre girişim uygulamıştır	Gerçekçi girişimler uygulamıştır	Hemşirelik tanısına özgü, gerçekçi ve önem sırasına göre girişim uygulamıştır		
Bakımın sonuçlarını değerlendirme	Herhangi bir değerlendirme yapmamıştır	Değerlendirme yapılmıştır	Beklenen sonuç ve/veya amaca uygun değerlendirme yapmıştır	Değerlendirme beklenen sonuç ve/veya amaca uygun yapılmış ve amaca ulaşılma durumu belirtmiştir.	Değerlendirme beklenen sonuç ve/veya amaca ulaşılma durumu belirtmiştir.	Değerlendirme beklenen sonuç ve/veya amaca ulaşılma durumu belirtmiştir.		
RAPOR (Rotasyon alanına göre hemşirelik süreci yapılamadığında değerlendirilecektir)								
Bulunulan rotasyon alanının tanıtılması	Rotasyon alanını tanıtmamıştır.	Rotasyon alanını yetersiz tanıtmıştır.	Rotasyon alanını kısmen yeterli tanıtmıştır.	Rotasyon alanını yeterli düzeyde tanıtmıştır.	Rotasyon alanını iyi düzeyde tanıtmıştır.	Rotasyon alanını oldukça iyi düzeyde tanıtmıştır.		
Günlük iş akışının yazılması	Günlük iş akışını yazmamıştır.	Günlük iş akışını yetersiz yazmıştır.	Günlük iş akışını kısmen yeterli yazmıştır.	Günlük iş akışını yeterli düzeyde yazmıştır.	Günlük iş akışını iyi düzeyde yazmıştır.	Günlük iş akışını oldukça iyi düzeyde yazmıştır.		
Hemşirelik girişimleri, bağımlı/bağımsız fonksiyonlar, hemşirenin görevlerinin yazılması	Hemşirelik girişimlerini, bağımlı/bağımsız z fonksiyonları, hemşirenin görevlerini yazmamıştır.	Hemşirelik girişimlerini, bağımlı/bağımsız z fonksiyonları, hemşirenin görevlerini yetersiz yazmıştır.	Hemşirelik girişimlerini, bağımlı/bağımsız z fonksiyonları, hemşirenin görevlerini kısmen yeterli yazmıştır.	Hemşirelik girişimlerini, bağımlı/bağımsız fonksiyonları, hemşirenin görevlerini yeterli düzeyde yazmıştır.	Hemşirelik girişimlerini, bağımlı/bağımsız fonksiyonları, hemşirenin görevlerini iyi düzeyde yazmıştır.	Hemşirelik girişimlerini, bağımlı/bağımsız z fonksiyonları, hemşirenin görevlerini oldukça iyi düzeyde yazmıştır.		
Yapılan işler sürecindeki gözlenen hemşirelik rollerinin örnekle yazılması	Rotasyon alanında yapılan işler tanımlamamıştır	Rotasyon alanında yapılan işler eksik tanımlamamıştır	Rotasyon alanında yapılan işler tanımlanmış ancak hemşirelik rolleri tanımlamamıştır.	Rotasyon alanında yapılan işler tanımlanmış, ancak hemşirelik rolleri yetersiz tanımlamamıştır.	Rotasyon alanında yapılan işler ve hemşirelik rolleri tanımlanmış, ancak örneklemediği ir.	Rotasyon alanında yapılan işler ve hemşirelik rolleri tanımlanmış, uygun şekilde örnekleştirilmiştir.		
Gözlemlenen sağlık sorunlarının çözümüne yönelik öneriler yazılması	Elde edilen veriler doğrultusunda sağlık sorunları tanımlamamıştır	Elde edilen veriler doğrultusunda sağlık sorunları yetersiz tanımlamıştır.	Elde edilen veriler doğrultusunda sağlık sorunları kısmen yeterli tanımlamıştır.	Elde edilen veriler doğrultusunda uygun sağlık sorunları tanımlanmış, ancak çözüm önerileri geliştirmemiştir	Elde edilen veriler doğrultusunda uygun sağlık sorunları tanımlanmış, ancak yetersiz çözüm önerisi geliştirmemiştir	Elde edilen veriler doğrultusunda uygun sağlık sorunları tanımlanmış ve çözüm önerileri geliştirmiştir		
Vaka Sunumu ve Tartışması								
Vakayı literatür doğrultusunda inceleme ve hazırlama	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli bulgular, öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik süreci literatür doğrultusunda açıklamamıştır.	Vakaya ait sağlık öyküsü açıklanmış, ancak önemli bulgular, öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik süreci literatür doğrultusunda açıklamamıştır.	Vakaya ait sağlık öyküsü ve önemli bulgular, ancak öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik süreci literatür doğrultusunda açıklamamıştır.	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli bulgular ve öncelikli sağlık sorunları açıklanmış, ancak hemşirelik tanıları ve hemşirelik süreci literatür doğrultusunda açıklamamıştır.	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli bulgular, öncelikli sağlık sorunları ve hemşirelik süreci literatür doğrultusunda açıklamamıştır.	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli bulgular, öncelikli sağlık sorunları ve hemşirelik süreci literatür doğrultusunda açıklamıştır.		
Vakayı sunma ve tartışma	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli	Vakaya ait sağlık öyküsü tanıtılmış,	Vakaya ait sağlık öyküsü ve önemli	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli bulgular ve	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli bulgular, öncelikli	Vakaya ait sağlık öyküsü, önemli		

**HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ SAHA/KLİNİK
UYGULAMA DERSİ ÖĞRENCİ
DEĞERLENDİRME FORMU (İŞ SAĞLIĞI)**

Doküman No	SBF-HB-FR-29
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	11.10.2024
Revizyon No	Versiyon 2
Sayfa	25 / 28

bulgular, öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik sürecini tanıtmamıştır.	ancak önemli bulgular, öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik sürecini tanıtmamıştır	bulgular tanıtılmış, ancak öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik sürecini tanıtmamıştır.	öncelikli sağlık sorunları tanıtılmış, ancak hemşirelik tanıları ve hemşirelik sürecini tanıtmamıştır.	sağlık sorunları ve hemşirelik tanıları tanıtılmış, ancak hemşirelik sürecini tanıtmamıştır	bulgular, öncelikli sağlık sorunları, hemşirelik tanıları ve hemşirelik sürecini tanıtmamıştır.		
TOPLAM PUAN:							
*Mesleki uygulama yapılan kurumda kadrosu bulunan öğrencinin birlikte çalıştığı ve mesleki uygulamadan da sorumlu olan meslek uzmanı.							

HEMŞİRELİK BAKIM PLANI FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-32
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	13.04.2023
Revizyon No	Versiyon 1
Sayfa	26 / 28

Öğrencinin Adı Soyadı:

Bakım Alan Bireyin Adı Soyadı (İlk Harfleri):

Tarih:

HEMŞİRE BAKIM PLANI FORMU

F.S.Ö.	Tanımlayıcı Özellikler	İlişkili/Etiyolojik Faktörler	Hemşirelik Tanısı*	Amaç	Hemşirelik Girişimleri	Uygulanan Girişimler (+/-)	Değerlendirme
				Beklenen Hasta Sonuçları			

*Not:

- Hemşirelik Tanıları'nda mevcut tanıları birincil, olası (..... Riski) tanıları ikincil olarak ele alınız.
- Hemşirelik Tanıları NANDA (North American Nursing Diagnosis Association) Hemşirelik Tanıları El Kitabı'ndaki şekilde olacaktır.)
- Bu sayfaları çoğaltarak bakım sürecinizi yürütünüz.

SAĞLIK EĞİTİMİ FORMU

Doküman No	SBF-HB-FR-45
Yayın Tarihi	11.10.2021
Revizyon Tarihi	13.04.2023
Revizyon No	Versiyon 1
Sayfa	27 / 28

SAĞLIK EĞİTİMİ FORMU

Eğitici/ler	
Sağlık eğitimi yapılan birey/sınıf/grup	
Sağlık eğitiminin konusu	
Yer	
Tarih/saat	
Sağlık eğitiminin hedefleri (Bilişsel, duyuşsal, davranışsal vb)	
Kullanılan yöntem ve teknikler	
Kullanılan araç/gereç/kaynaklar	
Konu içeriği/başlıklar	
Sağlık eğitiminin değerlendirilmesi	

KAYNAKLAR

1. Stanhope, M., Faan, R. D., Lancaster, J., & Faan, R. P. (2019). Public Health Nursing E-Book: Population-Centered Health Care in the Community. Elsevier Health Sciences.
2. Aksayan, S. (1998). Halk sağlığı hemşireliği el kitabı.İstanbul: Vehbi Koç Vakfı.
3. Özvarış, ř. B. (2011). Sağlığı geliştirme ve sağlık eğitimi. Nobel Tıp Yayınevi, Ankara.
4. Akın L., (2011), Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
5. Erci, B., (2020), Halk Sağlığı Hemşireliği, Nobel Tıp Yayınevi, Ankara.
6. Erkin, Ö., Kalkım, A., Göl, İ. (2021). Halk Sağlığı Hemşireliği. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Antalya.